

Дмитро Казначєв,
Василь Поливанюк,
доценти кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидати юридичних наук, доценти

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ ОСВІТИ В АСПЕКТІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день, в умовах політичних та соціальних змін, які ми можемо спостерігати в нашій державі, в тому числі ті, що спрямовані на євроінтеграцію, дедалі більше змінюється система підготовки кадрів сектору безпеки та оборони України. Сучасний світ в аспекті соціальних та науково-технічних процесів, досить швидко змінює відносини між військовослужбовцями, їх професійні обов'язки та функції, тим самим кардинально змінюючи умови службової діяльності фахівців в цілому.

Актуальність даної тематики зумовлена тим, що задля того аби бути компетентним та професійним фахівцем, представники сектору безпеки на протязі усєї своєї діяльності мають підвищувати рівень своєї підготовки, у тому числі, вдосконалювати всі знання та навички, які вони отримали завдяки військовій освіті, що є невід'ємним елементом системи вищої освіти України. Незаперечним є той факт, що саме військова освіта є головним важелем підготовки кваліфікованих кадрів, майбутніх офіцерів, роль якої є вкрай важливою у суспільстві у всіх її проявах. Тому, важко переоцінити роль освіти, адже вона стала духовною основою у формуванні розвитку особистості, вагомим ресурсом у зміцненні авторитету нашої держави на міжнародній політичній арені, що у свою чергу гарантує національну безпеку та поліпшує добробут суспільства.

Аналізуючи присвячену кількість праць проблематиці якості підготовки кадрів сектору безпеки стає зрозумілим, що до неї неодноразово звертались як зарубіжні так і вітчизняні вчені, серед яких можна виділити Бобильова В.С., Зельницького А.Б, Суднікова Є.О., Сьоміна С.В., Резнікову О.О., Толок М.О., та багато інших.

Варто почати з того, що силами безпеки є - правоохоронні та розвідувальні органи, державні органи спеціального призначення з правоохоронними функціями, сили цивільного захисту та інші органи, на які Конституцією та законами України покладено функції із забезпечення національної безпеки України [1].

Розглядаючи безпосередньо правоохоронні органи, а саме Національну поліцію України, виникає необхідність модернізувати професійну освіту та кадрове забезпечення останньої, адже вдосконалюючи сектор безпеки необхідним є реформувати освітній процес в Україні.

Крім того, якісна вища освіта в процесі підготовки кадрів сил безпеки не єдиний важіль якісної підготовки кваліфікованих фахівців, з огляду на специфіку професійної діяльності офіцера. Не менш важливим аспектом при підготовці фахівця є професійна компетентність офіцера, яка проявляється у здатності останнього до самовдосконалення на протязі усєї службової діяльності, до раціонального застосування набутих вмій та навичок, які були отримані під час навчання.

Другою важливою складовою, яка впливає на процес підготовки кадрів сил безпеки є кваліфікація, яка походить від професійної компетентності.

Закон України «Про освіту» кореспондує, що кваліфікація – це стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом [2].

Варто зазначити, що кваліфікація має відповідати професійним обов'язкам та завданням, а відповідно, рівень кваліфікації визначається, перш за все, професійним навчанням у поєднанні з практичним досвідом працівників.

Аналізуючи вищенаведене, варто зазначити, що саме здатність застосовувати надані навички та знання і визначають компетентність офіцера у всіх його проявах. При чому, «здатність» слід розуміти як поєднання професійних здібностей людини та професійної підготовки, яка набувається в процесі отримання академічних знань.

Крім цього, в період нових загроз гібридного типу, вимоги до службової діяльності

правоохоронних органів підвищуються, спричинюючи при цьому зміну освітнього процесу, який стає все динамічніше та відповідає новим викликам сьогодення.

З цього приводу Баррі Бузан зазначає, що з розвитком нових технологій, поширенням світом таких небезпечних явищ, як міжнародний тероризм, кіберзлочинність тощо, дослідження й освітні програми у сфері безпеки «набувають більш широких, глибоких і складних підходів щодо того, як інтерпретувати будь-яку подію або проблему» [3, с. 255].

На сьогодні, процес підготовки офіцера досить складне завдання, зумовлене низкою проблем, серед яких можна виділити недостатній рівень підготовки здобувачів повної загальної середньої освіти, відсутність мотивації щодо проходження служби в правоохоронних та інших органах, що входять до кадрів безпеки України, а також застаріле матеріально-технічне забезпечення озброєння та військової техніки.

Отже, підсумовуючи вищенаведене, варто зазначити, що існує чимало проблем, на які необхідно звернути увагу при якісній підготовці кадрів сектору безпеки України. Мета освіти полягає не лише в отриманні академічних знань а й у здатності працівника застосовувати набуті навички в умовах виконання професійних завдань та функцій, покладених на нього законом. Адже, як відомо, навчити людину базовим навичкам роботи, надавши їй певну професійну кваліфікацію цього буде замало для того, аби сформувати компетентного та кваліфікованого представника кадрів сектору безпеки.

Таким чином, можна зробити висновок, що необхідно удосконалювати систему підготовки кадрів, розробляючи професійні та освітні стандарти щодо відповідних спеціальностей, а також важливим аспектом в даному питанні є визначення первинних посад, які будуть поповнювати особи, одразу після отримання диплому та відповідної кваліфікації.

1. Про національну безпеку : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 24.01.2021).

2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 24.01.2021).

3. Buzan B., L. Hansen The evolution of international security studies . New York : Cambridge University Press. 2009. 383 p.

Роман Карпенко

старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

В останні роки судово-правова реформа, яка відбувається в Україні, передбачає суттєві зміни в системі правоохоронних органів. Ідея створення єдиного органу, на який буде покладена функція досудового розслідування більшості кримінальних правопорушень, не один раз виникала у законодавців, однак тільки нещодавно почала реалізовуватись на практиці. Найбільше складностей як у законодавця, так й у інших учасників правовідносин, що пов'язані зі сферою протидії злочинності та захистом інтересів окремих осіб та держави в цілому, виникає саме у зв'язку із функціонуванням новостворених суб'єктів правоохоронної діяльності. Одним із таких суб'єктів виступає Державне бюро розслідувань, діяльність якого спрямована на боротьбу зі злочинністю шляхом запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції [1].

Відповідно до п. 4 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України слідчі органи Державного бюро розслідувань здійснюють досудове розслідування злочинів, вчинених високопосадовцями та службовцями, що очолюють державні та правоохоронні органи, народними депутатами України, суддями, працівниками правоохоронних органів та іншими особами, посади яких належать до категорії «А» (крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності Національного антикорупційного бюро України). Також до підслідності Державного бюро розслідувань віднесено розслідування злочинів,